

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 13.09.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

Kolluk güçlerinin orantısız güç kullanımı, askerlerin etrafa ateş açması şeklinde gerçekleşen sivil ölümlerinin yanı sıra zırhlı araçların neden olduğu sivil ölümlerde de artış gözlemlenmektedir. En son 11 Eylül günü Diyarbakır merkez Bağlar ilçesi 5 Nisan Mahallesi Emek Caddesi üzerinde seyir halinde olan polise ait zırhlı aracın ezdiği 6 yaşındaki **Efe Tektekin**, yaşamını yitirmiştir. Efe Tektekin'in dedesi **Mehmet Tektekin** (85) de 6 Haziran 2018'de TOMA'nın çarpması sonucu yaşamını yitirmişti. Kolluk güçleri orantısız güç kullanımında elinde olan yetkileri sınırsız bir biçimde kullanırken, zırhlı araç kullanımında da yaşam hakkına, güvenliğe önem vermeyen bir tutum içerisinde olup uygulanan cezasızlık politikası bu tür ölümlerin artmasına neden olmaktadır. Nitekim Efe'nin ölümüne tanıklık eden ve tepki gösteren 2 yurttaşın gözüaltına alınması da cezasızlık politikasının boyutlarını göstermesi bakımından önemlidir. Olağan şartlarda gözüaltına alınması ve tutuklanması gerekenlerin failer olması gerekirken bu ölümlere tanıklık etmek tepki göstermek gözüaltına alınma nedeni oluyorsa ilgili mevzuatların ve uygulayıcıların tutumlarının derhal ele alınması elzemdir. Zırhlı araçlar kentte insan yaşamını pek çok alanda olumsuz etkilerken, sivil yurttaşların bulundukları ortamda yaşam hakkı, kişinin vücut bütünlüğü gibi en temel hakları yok sayarak hareket etmekte, gerekli dikkat ve özen yükümlülüğünü ise cezai yaptırıma uğramayacak olmaları nedeniyle yerine getirmemektedirler. Oysa idarenin kamu güvenliğini en üst düzeyde sağlama sorumluluğu açıktır ve yaşam hakkını korumak durumundadır.

Bu bağlamda;

- 1- Son 17 yıl içerisinde kolluğun kullandığı zırhlı araçların çarpması sonucunda kaç kişi yaşamını yitirmiştir?
- 2- Son 17 yıl içerisinde teknik arıza sonucu çıkan ateş ve panzerlerin karıştığı kazalar neticesinde kaç kişi yaşamını yitirmiştir?
- 3- Yaşamını yitirenlerin yaş ve cinsiyetleri nedir?
- 4- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi hakkında idari soruşturma başlatılmıştır?
- 5- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi görevden alınmıştır?

- 6- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi hakkında takipsizlik kararı verilmiştir?
- 7- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi hakkında dava açılmıştır? Davaların akıbeti ne olmuştur?
- 8- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi hakkında mahkûmiyet kararı verilmiştir?
- 9- Zırhlı araçların yol açtığı ölümlerde kaç kolluk görevlisi açılan dava neticesinde beraat etmiştir?
- 10- Kolluk görevlilerin zırhlı araçlarla yahut teknik arıza sonucu çıkan ateş neticesinde meydana gelen can kayıpları ile ilgili yaşam hakkı ihlallerine ilişkin bir çalışma yürüttünüz mü?
- 11- Yurttaşın maruz kaldığı yaşam hakkı ihlallerine ilişkin kolluğa yönelik cezasızlık politikasının sebebi nedir?
- 12- Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları illerde yaşam hakkı ihlal edilen yurttaşların maruz kaldığı bu ağır ihlale dair neden tek bir soruşturma dahi yapılmamış ve yeni ölümlere örtülü cevaz verilmiştir?
- 13- Kürt yurttaşların yaşam hakkı neden yok sayılmaktadır?
- 14- Kolluk görevlileri keyfi tutum sergileme ve keyfi bir biçimde "öldürme" fiilini nereden aldığı güç ve yetki ile gerçekleştirebiliyor?
- 15- Kürt yurttaşların "yaşam hakkı" başta olmak üzere temel haklarını kullanmalarına engel olan kolluk görevlilerine uygulanan cezasızlık politikası ne zaman son bulacaktır?
- 16- Diyarbakır ve diğer Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları illerde sokaklarda zırhlı araçların sürekli surette bulunma gerekçesi nedir? İlan edilmemiş bir OHAL mi söz konusudur?
- 17- Efe Tektekin'in ölümüne tanıklık eden ve tepki gösteren yurttaşla hangi dayanak ve gerekçeyle gözaltına alınmıştır?
- 18- Hâlihazırda Efe'nin ölümünden sorumlu kolluk görevlileri görevde midir? Neden görevden alınmamışlardır? Haklarında başlatılmış adli ve idari bir soruşturma var mıdır? Hala bir soruşturma başlatılmadıysa gerekçesi nedir?
- 19- Efe Tektekin'in dedesinin de aynı şekilde zırhlı araç çarpması sonucu yaşamını yitirmesi hususu nazara alındığında, zırhlı araç ölümleri neden meşru görülmektedir? Bu meşruiyetin ana kaynağı kolluğu cezalandırmayan iktidarınızın tutumu olup yaşam hakkının güvence altına alınmasına yönelik çalışmalar yapılacak mıdır?